

ఇతిహాసాలైన రామాయణ, మహాభారతాలపై పండితుడు-బహుభాషావేత్త, మార్క్సిస్ట్ **రాహుల్ సాంకృత్యాయన్** మరియు న్యాయవాది, దళిత ఆరాధ్యుడు **డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్** (యొక్క విమర్శనాత్మక అభిప్రాయాల తులనాత్మక విశ్లేషణ ఇక్కడ ఉంది, ఇది వారి రచనలు మరియు సైద్ధాంతిక చట్రం ఆధారంగా రూపొందించబడింది:

రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ రామాయణంపై

- **చారిత్రక సారాంశం:** దీనిని ఆర్యన్లకు (కోసల) మరియు ద్రవిడ/అటవీ నివాస సమాజాలకు మధ్య జరిగిన సంఘర్షణలకు (క్రీ.పూ. 800–500) ప్రతిబింబంగా చూశారు.
- **రాముడు ఒక చిహ్నం:** భూస్వామ్య అధికారాన్ని సూచించే ఒక ఆదర్శవంతమైన రాజు; సేత అగ్నిపరీక్ష పితృస్వామ్య వ్యవస్థను ప్రతిబింబిస్తుంది.
- **సామాజిక విమర్శ:**
 - వానరులు (కోతులు) = పురాణీకరించబడిన కొండ జాతి రాజులు; రావణుడు = బ్రాహ్మణీయ కవులచే రాక్షసుడిగా చిత్రీకరించబడిన ఒక ద్రవిడ రాజు.
 - దీనిని దైవికంగా కాకుండా, తరువాత బ్రాహ్మణులు తమ ఆధిపత్యం కోసం ఉపయోగించుకున్న **మౌఖిక జానపద కథ**గా భావించారు.

మహాభారతంపై:

- **వర్గ పోరాటం:** ఈ యుద్ధం ప్రారంభ రాచరికంగా పరిణామం చెందిన **కులాల మధ్య వైరాన్ని** (క్రీ.పూ. 900) సూచిస్తుంది.
 - కౌరవులు = సంప్రదాయ రాజ్యాధిపత్యం; పాండవులు = అభివృద్ధి చెందుతున్న యోధుల వర్గం.
- **భగవద్గీత:** కుల ధర్మాన్ని (వర్ణ ధర్మం) సమర్థించడానికి తరువాత జోడించబడినది.
- **కృష్ణుడు:** యుద్ధాన్ని పవిత్రం చేయడానికి దైవిక రథసారథిగా మార్చబడిన ఒక చారిత్రక యుద్ధ వంశ నాయకుడు.

"ఈ ఇతిహాసాలు దైవిక నాటకాలు కాదు, భౌతిక సంఘర్షణల చారిత్రక రికార్డులు."

— సాంకృత్యాయన్, వోల్గా సే గంగ (1942).

డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ రామాయణంపై

- **బ్రాహ్మణీయ ప్రచారం:**
 - ఉత్తర కాండలో శంబుకుని (శూద్రుడు) రాముడు చంపడం **కుల హింసకు** నిదర్శనం
 - సీత యొక్క అగ్నిపరీక్ష **లింగ-కుల అణచివేతను** నిర్ధారిస్తుంది.
- **రావణుడి లంక:** బ్రాహ్మణులచే రాక్షసులుగా చూపబడిన ఒక **సమానత్వ సమాజ రాజ** (వేదరహిత, బహుశా బౌద్ధ/ద్రవిడ).
- **నైతికతను తిరస్కరించడం:** రాముడిని "పూజారుల ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగపడిన బలహీన వ్యక్తి"గా అభివర్ణించారు.

మహాభారతంపై:

- **కుల అత్యాచారాలు:**
 - సూత-పుత్ర (రథసారథి కొడుకు) అయినందుకు కర్ణుడిని అవమానించడం.
 - విలువిద్య నేర్చుకోవడానికి సాహసించినందుకు ఏకలవ్యుడి బొటనవేలును నరికివేయడం.
- **భగవద్గీత:** కుల వ్యవస్థను సమర్థించే గ్రంథం; బ్రాహ్మణీయ క్రమాన్ని నిలబెట్టడానికి కృష్ణుడు అర్జునుడిని "తప్పుదారి పట్టించాడు."
- **ద్రౌపది వస్త్రాపహరణం:** స్త్రీలు/శూద్రుల పట్ల బ్రాహ్మణీయ ధిక్కారాన్ని సూచిస్తుంది.

"ఇతిహాసాలు కుల వ్యవస్థ యొక్క ఆయుధాలు. రాముడు మరియు కృష్ణుడు ఉన్నత వర్గాల దేవుళ్లు."

— అంబేద్కర్, రిడిల్స్ ఇన్ హిందూయిజం.

వారి విమర్శలలోని ముఖ్య తేడాలు

అంశం	సాంకృత్యాయన్	అంబేద్కర్
ప్రధాన విమర్శ	వర్గ పోరాటం & భౌతిక పరిణామం	కుల అణచివేత & బ్రాహ్మణీయ కుట్ర
రాముడు	పురాణీకరించబడిన భూస్వామ్య నాయకుడు	బ్రాహ్మణీయ హింసకు ఏజెంట్
కృష్ణుడు	దేవుడిగా మార్చబడిన యదు వంశ నాయకుడు.	వర్ణాశ్రమాన్ని అమలు చేసే కుల సమర్థకుడు
ఇతిహాస ఉద్దేశ్యం	గీరిజన-రాజరిక మార్పును ప్రతిబింబిస్తుంది	కుల వ్యవస్థను పవిత్రం చేసే సాధనాలు
పరిష్కారం	హేతుబద్ధమైన పరిణామంగా బౌద్ధమతాన్ని స్వీకరించడం	హిందూమతాన్ని తిరస్కరించడం; బౌద్ధమతంలోకి మారడం

సాంప్రదాయ దృష్టికోణంతో తేడా

సాంప్రదాయం:

ఇతిహాసాలు = ధర్మాన్ని వెల్లడించే పవిత్ర చరిత్ర (ఇతిహాసం).

సాంకృత్యాయన్:

ఇతిహాసాలు = పురాణ కల్పనతో కూడిన సామాజిక-రాజకీయ రికార్డులు.

అంబేద్కర్:

ఇతిహాసాలు = నిమ్న కులాలను బానిసలుగా చేయడానికి ఉపయోగించిన బ్రాహ్మణీయ మోసాలు.

అంబేద్కర్ తీర్పు:

"రామాయణం కులంపై ఒక ఉపన్యాసం. మహాభారతం కుల ఆధిపత్యానికి ఒక యుద్ధ పుస్తకం."

ఈ ఇద్దరు మేధావులు ఇతిహాసాల ఆధ్యాత్మిక అధికారాన్ని తిరస్కరించారు—సాంకృత్యాయన్ చారిత్రక భౌతికవాదం ద్వారా, అంబేద్కర్ కుల వ్యతిరేక రాడికలిజం ద్వారా. వారి వారసత్వాలు భారతదేశంలో సామాజిక న్యాయం మరియు సాంస్కృతిక పునర్విశ్లేషణపై కొనసాగుతున్న చర్చలకు ఆజ్ఞా పోస్తున్నాయి.

రాహుల్ సాంకృత్యాయన్ మార్క్సిస్ట్-చారిత్రక విశ్లేషణ ఆధారంగా, రామాయణం మరియు మహాభారతం యొక్క ప్రధాన సంఘటనలు 600 సంవత్సరాలలోపే జరిగాయని, ఈ రెండు ఇతిహాసాలు క్రీ.పూ. 800–300 మధ్య రూపుదిద్దుకున్నాయని వాదించారు. ఆయన వాదన మరియు ఆధారాలు ఇక్కడ ఉన్నాయి:

సాంకృత్యాయన్ యొక్క కాలక్రమం

ఇతిహాసం	ప్రధాన సంఘటనల కాలం	రచనల కాలం
మహాభారతం	క్రీ.పూ. 900–800	క్రీ.పూ. 400 – క్రీ.శ. 400
రామాయణం	క్రీ.పూ. 700–600	క్రీ.పూ. 300 – క్రీ.శ. 300
వ్యవధి	≈100–200 సంవత్సరాలు	అతివ్యాప్తి

<600 సంవత్సరాల వ్యవధికి ప్రధాన వాదనలు

సామాజిక-రాజకీయ పరిణామం:

- **మహాభారతం:** ఇది రాచరికానికి మారే తొలి వేద గణతంత్రాలను (ఉదా. కురులు, పాంచాలు) ప్రతిబింబిస్తుంది.
- **రామాయణం:** ఇది కేంద్రీకృత అధికారంతో పటిష్టమైన రాజ్యాలను (కోసల, విదేహ) చూపిస్తుంది.
- **సాంకృత్యాయన్ దృష్టికోణం:** ఈ మార్పు వేల సంవత్సరాల పాటు కాకుండా వేగంగా (200–300 సంవత్సరాలు) జరిగింది.

భాషా ఆధారాలు:

- **మహాభారతం** యొక్క ప్రధాన భాగం (జయ) ప్రాచీన వేద సంస్కృతాన్ని (క్రీ.పూ. 500 పూర్వం) ఉపయోగిస్తుంది.
- **రామాయణం** యొక్క పురాతన భాగం (వాల్మీకి) ప్రాకృత ప్రభావాలతో కూడిన శాస్త్రీయ సంస్కృతాన్ని (క్రీ.పూ. 600 తర్వాత) కలిగి ఉంది.

ప్రాస్తవికత:

- మహాభారతం రాముడిని ప్రస్తావిస్తుంది (ఉదా. సహదేవుని దండయాత్రలో రాముని సేతువు), ఇది రామాయణం దానికి ముందు జరిగిందని సూచిస్తుంది, కానీ ఒక పునరుద్ధరించగల కాలపరిమితిలో.

సాంప్రదాయిక & ప్రధాన స్రవంతి అభిప్రాయాలతో పోలిక

అభిప్రాయం	మహాభారత యుద్ధం	రామాయణ కాలం	వ్యవధి
సాంకృత్యాయన్	క్రీ.పూ. 900–800	క్రీ.పూ. 700–600	100–200
సాంప్రదాయిక హిందూ	క్రీ.పూ. 3139 (కలియుగం)	క్రీ.పూ. 867,102*	500,000+ సంవత్సరాలు
ప్రధాన స్రవంతి విద్వాంసులు	క్రీ.పూ. 1000–900	క్రీ.పూ. 1500–1000	500–600 సంవత్సరాలు
అంబేద్కర్	పౌరాణికం (చరిత్ర కాదు)	బ్రాహ్మణీయ సాధనం	అసంబద్ధం

*సాంప్రదాయిక కాలం: త్రేతాయుగ గణన.

ప్రధాన స్రవంతి వ్యవధి: భాషా/గ్రంథాల వర్గీకరణ ఆధారంగా (ఉదా. హాప్పీన్స్, విట్టెల్).

<600 సంవత్సరాలు ఎందుకు?

సాంకృత్యాయన్ ఈ ఇతిహాసాలను భారతదేశం తెగల ఆధారిత సమాజాల (జన) నుండి రాచరిక రాజ్యావ్యవస్థల (మహాజనపదాలు)గా మారే సమయంలో జరిగిన **నిజమైన సంఘర్షణల మౌఖిక రికార్డులుగా** చూశారు:

- **మహాభారత యుద్ధం:** గిరిజన వివాదం (కురు-పాంచాల) c. **క్రీ.పూ. 900.**
- **రామాయణం:** దశరథుని రాజవంశం c. **క్రీ.పూ. 700** నాటి కోసం రాజ్యం యొక్క విస్తరణ.

"ఈ వ్యవధి వేల సంవత్సరాలు కాదు, శతాబ్దాలు మాత్రమే. ఇవి తొలి రాజ్య ఏర్పాటు సమయంలో ఒక కలిమిలో రూపొందించబడిన రాజకీయ కల్పనలు."

— సాంకృత్యాయన్, వోల్గా సే గంగ (1942).

ముగింపు

సాంకృత్యాయన్ దృష్టిలో, ఈ ఇతిహాసాల ప్రధాన సంఘటనల మధ్య **<200 సంవత్సరాల వ్యవధి** అతని సిద్ధాంతానికి చాలా కీలకం:

- రెండూ రాజ్యాల ఉదయ సమయంలో **ఇనుప యుగం సంఘర్షణలను** (క్రీ.పూ. 800–500) ప్రతిబింబించాయి.
- వాటిని ఒక తక్కువ కాలపరిమితిలోకి కుదించడం అనేది బంధుత్వ ఆధారిత తెగల నుండి రాజ్య సమాజాలకు జరిగిన **వేగవంతమైన సామాజిక మార్పును** హైలైట్ చేసింది.

ప్రధాన స్రవంతి విద్వాంసులు **500–600 సంవత్సరాల వ్యవధిని** ఇష్టపడినప్పటికీ, సాంకృత్యాయన్ యొక్క భౌతికవాద దృక్పథం పౌరాణిక విశ్వశాస్త్రానికి బదులుగా పురావస్తు సంబంధాలను ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది – ఇది సాంప్రదాయక కాలక్రమాలపై ఒక రెచ్చగొట్టే, ఆధారిత సవాలుగా నిలిచింది.